

JERE LAINE

PAIKKO

Perustuu
tositapahtumiin

Suomalaisen YK-miehen ja serbi-
tytön uskomaton tarina

PAKO

Romaani

Jere Laine

Books on Demand

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

Copyright© 2011, Jere Laine

Kansi: Juha Kurkikangas / mainosduunari.fi

Kaikki oikeudet pidätetään. Tämän julkaisun tai sen osan jäljentäminen ilman tekijän kirjallista lupaa painamalla, monistamalla, äänittämällä tai muulla tavoin on tekijänoikeuslain mukaisesti kielletty.

ISBN 978-952-498-606-9

*Any world that I'm welcome to
is better
than the one
I come from*

Steely Dan album *Katy Lied*, 1975
Any world (that I'm welcome to)

ALKUSANAT

Haluan näin aluksi kertoa lukijalle miten tämä kirja sai alkunsa.

Kun esikoiskirjani *Sarajevon panttivangit* oli julkaistu tammi-kuussa 2010, sain jonkin ajan kuluttua yhteydenoton Pekka Forstenilta joka halusi antaa palautetta kirjastani. Hän oli itsekin ollut Krajinan alueella YK-operaatiossa siviilipoliisina, ja vieläpä samaan aikaan kuin allekirjoittanut Bosniassa sotilas-tarkkailijana.

Puhuimme tuntikausia puhelimesta ja muistelimme menneitä.

Erään keskustelun yhteydessä Pekka kysyi yllättäen tiesinkö miten kirjassa mainitsemani 'Mikko' ja hänen serbirakastettunsa nykyään voivat?

Olin aivan äimänä, sillä minulla ei ollut aavistustakaan miten kirjassa kuvailemani rakastavainen pari oli ylipäänsä selvinnyt uskomattomasta tilanteestaan. Pekka selvitti naureskelten näiden asuvan nykyään Suomessa onnellisesti kolmen lapsensa kanssa.

Muutamien yhteydenottojen ja pitkien puhelinkeskustelujen jälkeen pariskunnan kanssa sovittiin, että voisimme tavata. 'Mikko' sai lisäksi idean pyytää paikalle Gracacissa tuolloin työskennelleitä siviililyöntekijöitä ja alueella toimineita siviilipoliiseja.

Tapaaminen olikin varsinainen YK-faittereiden briiffari. Pekka nimesi upean viikonlopun 'Stikadan saunaseuran' jälleennäkemiseksi.

Monet *Sarajevon panttivangeissa* mainittujen hahmojen todelliset esikuvat tulivat paikalle. Elin tuon viikonlopun menneessä, nostalgisessa usvassa.

Jo ennen tätä tapaamista ehdotin tarinan sankariparille, että saisin kirjoittaa heidän kokemuksiinsa perustuvan kirjan. Aikansa mietittyään he suostuivat.

Sain kirjaa varten perusteiksi kertomuksen heidän pakomatksaan Krajinaasta Serbiaan läpi liekehtivän Bosnian, ja myös muuta taustatietoa. Pekka Forsten auttoi valtavasti antaessaan käyttööni uskomattoman tarkat muistiinpanonsa ja muun materiaalsinsa noilta ajoilta. 'Mikko' muuttui nyt Mika Lehtoseksi ja hänen rakastettunsa Natalia Babiciksi.

Tämä on kuitenkin tärkeää: Lukijan on ymmärrettävä, että tämä kirja on romaani, ei muistelmateos. Mika Lehtonen, Natalia Babic ja Matti Koski ovat fiktiivisiä hahmoja, eivät todellisuutta. Niin myös heidän läheisensä.

Vaikka Mikan, Natalian ja Matin hahmot ja monet kirjan ydinkohdat perustuvat todelliseen, äärimmäisen jännittävään ja uskomattomaan tarinaan, lopputulos on silti pääosin kirjoittajan mielikuvituksen tuotetta.

Kirjassa esiintyy myös lukuista joukko sotilaita, poliitikkoja ja julkisuuden henkilöitä omilla nimillään. Näissä yhteyksissä esitetyt tapahtumat ovat kirjoittajan sepittämiä, vaikkakin ne nojaavat todellisuuteen.

Alkusanojen jälkeen on linkkilista, joka kannattaa ehdottomasti käydä läpi ennen kirjan lukemista. Mikäli Jugoslavian hajoamisen historia on päässyt unohtumaan, voi lukea kirjan loppuun sijoitetun historiapaketin.

Pakomatkaa kuvaava kartta löytyy ennen loppusanoja.

Ne, jotka tuntevat tarinan päähenkilöiden, Mikan ja Natalian, esikuvat tietävät, että niin kyyninen kirjoittaja kuin minä ei

koskaan pystyisi kuvaamaan heidän suhteensa ja rakkautensa todellisuutta sen arvon vaatimalla tavalla.

Siksi lukijan on nyt tyydyttävä tähän tarinaan. Toivottavasti se antaa rohkeudessaan ja epätsekkyudessaan toivoa meille kaikille tässä tylyssä ja joskus niin turhauttavassa maailmassa.

LINKKILISTA

Entisen Jugoslavian osavaltiot ja autonomiset alueet esittävä kartta:

http://www.lib.utexas.edu/maps/europe/fm_yugoslavia_pol96.jpg

Entisen Jugoslavian etnisen jakauman esittävä kartta:

<http://www.lib.utexas.edu/maps/europe/yugoslav.jpg>

Suorastaan täydellinen sivusto, jossa tarkkoja tietoja Jugoslavian hajoamissotien osapuolten armeijoiden organisaatioista, materiaalista, henkilöstöstä ja historiasta. Suosittelen erityisesti sotilaille:

<http://www.vojska.net/>

Krajinan alue:

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Map_of_Republika_Srpska_Krajina.png

Krajinan serbiarmeijan ryhmitys kesällä 1995:

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Krajina_Army_Territorial_Division.JPG

Operaatio Medakin tasku 1993:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Operaatio_Medakin_tasku

Operaatio Salama 1995

http://fi.wikipedia.org/wiki/Tiedosto:Operation_flash_map.jpg

Operaatio Myrsky 1995:

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Operation_storm_map.jpg

Kattava, laajempi sivusto Operaatio Myrskystä yksityiskohtineen:

<http://domovinskirat.xtreemhost.com/en/operations/oluja.html>

Krajinan serbien oma näkemys asioista, mukana mm. kirjan tarinaan hyvin sopiva kuva pakolaisten todellisuudesta:

<http://www.srpska-mreza.com/library/facts/krajina.html>

Tätä yhteistyötähän ei pitänyt olla olemassa? Gotovina ja amerikkalainen upseeri:

<http://www.militaryphotos.net/forums/showthread.php?71379-Croatian-war-pics-2>

1. GRACAC, KESÄKUU 1994

Kuuma auringonpaiste oli polttanut jyrkän rinteen kasvuston kuivalle käppyrälle. Irtokivet muljahtelivat ikävästi jalkojen alla ja pakottivat juoksijan välillä ottamaan kädellä tukea rinteestä ettei hän olisi kaatunut nenälleen. Nuorella miehellä ei ollut muuta päällään kuin lyhyet urheiluhousut ja lenkkitossut. Hoikka vartalo jännittyi äärimmilleen, kun tasapainoa oli välillä korjattava kesken liikkeen.

Ylämäkijuoksu oli toki maailmalla suosittua, mutta Gracacissa ei taatusti ollut muita lajin harrastajia kuin suomalainen Mika Lehtonen. Hän ei ollut saanut houkuteltua mukaansa kaveria edes YK:n Gracacissa sijaitsevasta leiristä. Syy moiseen oli ilmeinen. Vaikka YK:n siviilityöntekijöiden päivä päättyi kello 16.00, oli edelleen niin kuuma, että kaikki muut Mikan kollegat avasivat oluttölkin ja menivät saunan yhteydessä olevan baarin tuulettimen alle istumaan.

Leirissä asuvat Jordanielainen pataljoona ja Indonesialainen lääkintäkomppania eivät nekään olisi varmasti innostuneet lähettämään edustajiaan Mikan seuraksi Resnik-vuoren rinteeseen.

Mika oli kuitenkin tuntenut jostain syystä olevansa niin täynnä energiaa, että oli suorastaan pakko tehdä jotain fyysistä ennen saunaan menoa ja oluen kittaamista.

Rinne pöllysi kun mies pakotti itsensä jatkamaan kipuamista, vaikka jo muutaman minuutin jälkeen tuntui ettei ilma enää kulkenut. Lämpötila oli reippaasti yli Suomen hellerajan. Nousukulma Resnik-vuorelle taas ei varmasti ollut juurikaan yli 25°, mutta se tarkoitti silti juoksijalle lähes pystysuoraa kipuamista.

Mikan silmissä alkoi jo hämärtää, kun Resnikin laki lopulta häämötti näköpiirissä. Vaikka nousu oli kestänyt vasta 20 minuuttia hän tiesi, että ylhäällä olisi pakko pitää tauko kropan

palauttamiseksi paluuta varten. Mika oli kiipeillyt jyrkkiä rin- teitä sen verran, että oli hyvin perillä laskeutumisenkin raskau- desta. Väsyneillä jaloilla alarinteeseen kävely oli yllättävän ikävää ja vaarallistakin, jos olosuhteet olivat sellaiset kuin tässä tapauksessa.

Äkkiä jalka lipesi ja Mika horjahti. Polvi osui kipeästi ki- veen ja haava aukesi.

- Perkele!

Kirous oli tarkoitettu karjahdukseksi, mutta hengästyminen oli äärimmäistä ja kuivunut kurkku päästi ilmoille lähinnä ki- rahduksen. Mies sinnitteli nyt viimeiset metrit hieman nilkut- taen. Hän lopetti pinnistelevän juoksun ja kipusi viimeiset as- keleet kävellen. Hengitys repi keuhkoja ja syke oli varmasti lä- hellä kahta sataa.

- Voi saatanan saatana!

Nyt ääneen tuli voimaa. Mika katseli polvestaan valuvaa verta ja mietti miten haavan saisi jotenkin sidottua. Pitäisikö housujen puntista repäistä pieni kaistale kangasta?

Äkkiä läheltä kuului kahahdus. Mika hätkähti, vaikka ei var- sinaisesti pelästynyt. Oliko mäellä joku paikallinen kotieläin? Pieni pensaikko ei kyllä tarjonnut paljoa suojaa.

Lehvien seasta ei todellakaan ilmestynyt eläinkunnan edus- tajaa, vaan kaunis nuori tyttö. Samalla Mika tunnisti neitokai- sen. Se oli lähitalossa asuva Natalia. Tyttö näytti yhtä yllätty- neeltä kuin Mikakin. Hän huomasi polvessa olevan haavan.

- Sinä olet satuttanut itsesi, Natalia sanoi hyvällä englannil- laan.

Mika vain tuijotti tyttöä. Tuntui uskomattoman oudolta seis- tä tämän kanssa nokatusten. Mika tajusi äkkiä mistä se johtui. He olivat korkean mäen, tai pikemminkin vuoren huipulla to- della korostetun kahdestaan. Ketään ei näkynyt kilometrien sä- teellä.

Mika muisti heidän aikaisemmat tapaamiskertansa. Natalia ja tämän serkku Sanja olivat usein kävelleet lähelle leiriä ja ju-

telleet kikatellen siviilityöntekijöiden kanssa aidan läpi. Tapaukset olivat olleet tytöistä varmasti jännittäviä, vaikka he olivat jo ehtineet tottua pienessä kylässä oleviin kansainvälisiin YK:n edustajiin. Nämä olivat kuitenkin usein sotilaita. Siviilivaatteissa esiintyvät ja ilman aseita liikkuvat miehet olivat kenties vähemmän pelottavia. Kauniit tytöt taas olivat nuorille miehille automaattisesti valloituksen kohteita. Näille esiinnyttiin porukassa rehvakkaasti ja rohkeasti. Keskenään miehet vertailivat mielipiteitään oluiden ääressä. Kenellä rinnat tai takamus olivat parasta laatua, tai keneltä yritettäisiin vongata heti tilaisuuden tullen. Mika huomasi jotenkin häpeävänsä näitä puheita.

Natalia alkoi kaivaa farkkujensa taskusta jotain. Sieltä löytyi nenäliina. Hän antoi sen Mikalle. Mies hämmentyi yhä enemmän, kun huomasi olleensa mykkänä jo pitkään.

- Kiitos. Minäpä istun tähän ja koetan tukkia verenvuotoa, hän sai lopulta sanottua jäykästi.

Mika istahti vieressään olevalle isolle laakealle kivelle ja alkoi painella haavaa. Hän tiesi kokemuksesta, että verentulo tällaisesta pintahaavasta hyytyisi pian. Natalia tuli istumaan samalle kivelle. Mika tunsu tytön läheisyyden oudon voimakkaasti. Tämä istui naisellisen kauniisti ja vaivattomasti muhkuraiselle kivelle kuin olisi ollut presidentinlinnan teekutsuilla.

Mika vilkaisi haavaa, ja se näytti vielä vuotavan hieman. Hän katsahti Nataliaan, ja tämä näytti katsovan myös miehen polvea aidon huolekkaasti. Nyt Mikalle tuli mieleen, että hänhän oli likomärkä hiestä ja löyhkäsi varmaan metrien päähän pistävästi.

- Taidat pitää hulluna, kun minä juoksentelen tällä tavalla rinteitä, hän sanoi naurahtaen.

Nataliakin nauroi. Mikasta tytön herkästi irtoava aito nauru tuntui mukavalta.

- Miten niin? Olenhan minäkin täällä.

Tyttö heilautti kättään Gracacin suuntaan. Maisema oli erittäin kaunis. He hiljentyivät yhdessä katsomaan näkymää joka

avautui pieneen, noin 10 000 asukkaan kaupunkiin ja sen yli. Kumpikaan ei sanonut mitään pariin minuuttiin. Sitten Natalia katsoi Mikaan.

- Tämä on minun salainen paikkani. Saan olla täällä rauhasa ajatuksineni.

Mika ymmärsi nyt tunkeutuneensa toisen reviirille.

- Olen pahoillani, mutta en tosiaan tiennyt kenenkään käyvän täällä.

- Eiköhän täällä ole tilaa meille molemmille, Natalia sanoi hymyillen.

He katsoivat taas hiljaisina kaunista maisemaa edessään. Oli vaikeaa uskoa, että oikeastaan joka suunnassa oli asemissa taisteluvalmiita miehiä, jotka puolustivat tätä kotimaakseen katsoomaansa pientä aluetta joka päivä. Ja heitä vastassa oli miehiä, jotka olivat maan valmiita kaappaamaan ja tuhoamaan.

Gracac oli melko lailla alueen keskipisteessä, ja muutaman kymmenen kilometrin päässä länteen, itään tai pohjoiseen olisi tällainen oleskelu ollut mahdotonta jo siksikin, että rintaman lähialueet oli miinoitettu vahvasti.

Lännessä Velebit-vuoriston jylhä profiili näkyi kirkkaan päivän ansiosta selvänä ja rosoreunaisena. Kuin arvaten Mikan ajatukset Natalia sanoi matalasti ja hieman surumielisesti:

- Isä lähti tänään Velebitille. Hän kiroili mennessään, että taas pitää kiipeillä tässä kuumuudessa.

Mika nyökkäsi, sillä hän tiesi, että kaikki alueen aikuiset miehet oli mobilisoitu VRSK:n, eli Krajinan serbiarmeijan palvelukseen. Ongelmana oli, se tiedettiin yleisesti, nimenomaan miespula. Arviot VRSK:n vahvuudesta vaihtelivat 40 000 molemmin puolin. Mukana oli jonkin verran vapaaehtoisia Serbiasta ja Venäjältäkin. Bosniassa taas Bosnian serbiarmeija VRS tarvitsi varmasti jokaisen miehensä omiin joukkoihinsa. Tämä tarkoitti käytännössä sitä, että kaikki alle 60-vuotiaat miehet olivat mobilisoituja Krajinassa.

Tilanne oli jatkunut pitkään. Aivan liian pitkään. Mika Leh-

tonen nousi kiveltä ja ryki hieman.

- Sotkin tämän sinun nenäliinasi pahasti, Mika sanoi roikut-
taen punaiseksi värjäätynyttä pitsiliinaa kädessään.

- Ei se mitään. Minulla on niitä vaikka kuinka paljon. Pidä
se, Natalia sanoi hieman kiusoittelevan näköisenä.

Mika yritti peitellä yhä vaikeammaksi käyvää oloaan. Hem-
metti. Tuo tyttöhan vei häntä kuin pässiä narussa.

- Taidan lähteä takaisin leiriin. Siellä on kohta päivällinen-
kin, Mika sanoi yrittäen nyt kääntää keskustelun arkisiin asioi-
hin, pois tunteista ja tunnelmista.

Natalia tuli lähemmäksi ja kyykistyi tutkimaan Mikan pol-
vea. Hän arvioi vammaa asiantuntevasti ja nousi sitten ylös ai-
van Mikan edessä.

- Näyttää hyvältä. Etköhän sinä jää eloon, Natalia sanoi taas
hymyillen.

Mika tunsu nyt naisen läheisyyden todella voimakkaasti, ja
päätti repäistä itsensä irti tilanteesta.

- No niin, minäpä kipaisen tästä takaisin kotiin. Nähdään
taas, hän huikkasi kääntyessään rinteeseen.

- Nähdään, Mika kuuli vielä Natalian sanovan, ennen kuin
hän aloitti laskeutumisen.

Matka alas taittui nopeammin kuin ylös rämpiminen, mutta
nyt oli pidettävä kieli keskellä suuta, sillä kaatuminen alamäes-
sä olisi voinut olla todella vakava juttu. Mitään ei kuitenkaan
tapahtunut.

Mika pääsi tasaiselle ja aloitti rennon, mutta vauhdikkaan
loppuverryttelyn. Hän juoksi turvallista polkua pitkin ensin
tielle, ja sitä pitkin Stikadan leirin portille. Vartiopaikallaan
portin pielen kopissa seisova jordanialainen sotilas katseli lä-
hestyvää suomalaista päättään puistellen. Kun Mika pääsi por-
tille, jortsu avasi kysymättä portin ja viittasi hikisen lenkkeili-
jän sisään. Kun Mika kiristi edelleen tahtiaan juostakseen vii-
meiset kymmenet metrit täysillä, vartija katsoi touhua ihmeis-
sään ja pyöritti sitten sormea ohimollaan. Hullu mikä hullu.

Stikadan saunaseura kokoontui jo päivittäiseen istuntoonsa. Kun Mika lopulta venyteltään siirtyi suihkuun, hän huomasi baarin läpi menessään, että melkein kaikki olivat jo paikalla. Hän meni kuitenkin kuumuudesta lähes nääntyneenä ensin pesuhuoneeseen suihkuun ja antoi viileän veden viedä mensesään pois rankan lenkin hien ja rasituksen. Haavaa kirveli sietämättömästi, mutta hän ei välittänyt. Sitten mies palasi baariin ja otti jääkaapista kylmän Heineken-pullon ja istui alas kumotakseen oluen kurkkuunsa yhdellä pitkällä huikalla. Nyt tuntui jo paremmalta. Hän päätti mennä ensin käymään saunassa, ja vasta sitten liittyä seurakuntaan.

Saunan lauteilla sai tällä kertaa istua yksin. Se sopi, sillä Mika huomasi ajattelevansa edelleen merkillistä tapaamista vuoren huipulla. Outoa. Olisi voinut kuvitella, että kauniin nuoren tytön tapaaminen yllättäen erikoisessa paikassa, ja vielä aivan kahdestaan olisi kirvoittanut liudan hävyttömiä kommentteja joita olisi voinut nyt heitellä kavereille kaljan ja saunan yhteydessä. Mika kuitenkin tiesi, että hän ei sanoisi tapaamisesta sanaakaan. Hän päätti ottaa vielä yhdet löylyt. Kirvelynkin polvessa alkoi hellittää.

Baarissa meteli alkoi jo hieman yltyä vaikka kello ei ollut vielä seitsemääkään. Pitkä ja tavallista kuumempi päivä oli puristanut mehut monesta, ja rentoutuminen poikaporukassa tuntui ilmeisesti oikealta tavalta pyyhkiä päivän pölyt kurkusta.

Siviililyöntekijöiden johtaja, ja saunaseuran itseoikeutettu valtiass Jussi Tarvainen seisoi baaritiskin takana ja katsoi sieltä miehiään. Muut istuivat baarijakkaroilla tai baaria kiertävillä penkeillä. Mika istui oluen haettuaan aivan oven viereen. Vieressä istuva Pöntisen Juho nosti katsettaan, ja sanoi persoonallisella tavallaan:

- Sie sitte menit ittees kiusaamaan kummiskin, häh?

Juhon hassu tapa korostaa itäsuomalaista murretta vahvalla ääntämyksellä ja honotuksella huvitti Mikaa. Savolaispoikana hän päätti kostaa antamalla savolaisvastauksen.

- Jo tokkiinsa, olj näet sopiva ilima.
- Hullu sie oot, Juho vain totesi, kuin yhteenvetona.

Mika päätti ottaa vielä yhdet löylyt. Nyt hän heitti vettä kiukaalle niin, että höyryn voima melkein heitti hänet alas ylälauteelta. Sitten taas jääkaapille ja olut kädessä terassille. Jostain syystä hän sai nytkin istua yksin.

Länteen kauniisti laskeva aurinko kuivatti mietteliään miehen.

Natalia ei edes huomannut kävelevänsä vaikeaa ja mutkittelevaa polkua kohti kotitaloaan. Hän mietti yhä äskeistä kohtaamista. Tunteet olivat niin ristiriitaisia, että niitä piti todella eritellä. 17-vuotiaalla ei ehkä olisi odottanut olevan edellytyksiä selkeään analyysiin, mutta Natalia ei ollutkaan aivan tavallinen 17-vuotias. Hän oli älykäs, ja tiesi sen. Koulussa kaikki tuntui helpolta ja jopa lapselliselta. Hän näpäytti opettajiaankin silloin tällöin. Toisaalta maailma oli näyttänyt viime vuosina kaikki ikävimmät kasvonsa, ja kaikkien oli ollut pakko nopeasti sopeutua järkyttävään sisällissotaan. Sota oli jatkunut jo vuodesta 1990, eli oikeastaan koko Natalian varhaisnuoruuden.

Pojat eivät olleet kiinnostaneet jostain syystä häntä kovinkaan paljoa. Tietenkin pientä flirttiä koulussakin aina oli ollut, mutta vanhoillinen maalaishylä ei todellakaan tarjonnut monia mahdollisuuksia salaisiin seikkailuihin.

Nataliaa huvitti. Hänen mieleensä tulivat hänen serkkunsa ja muutaman parhaan ystävän huokailut onnesta, kun koulun kokein poika Mirko oli suvainnut hymyillä välitunnilla.

Mirko oli todellisuudessa hymyillyt juuri hänelle enemmän kuin muut tiesivätkään, sillä poika oli yrittänyt useampaankin kertaan päästä lähikontaktiin kauppamatkoilla keskustassa ja koulun jälkeen kotiin palatessa.

Natalian torjuva asenne oli yllättänyt kaikkien tyttöjen suosikin ja Natalia oli kyllä huomannut tämän loukkaantuneen verisesti. Nataliaa ihmetytti miksi hänen ystävänsä puhuivat niin

kiihkeästi Mirkosta. Hänestä poika oli suorastaan vastenmielinen, itserakas ja valitettavan yksioikoinen.

Kotitalon tullessa näköpiiriin Natalia pysähtyi puun varjoon. Hän oivalsi ällistyksekseen, että suomalainen mies oli säväyttänyt häntä juuri omalaatuisella yhdistelmällä herkkää huomaa-vaaisuutta ja itseironista kömpelyyttä. Aivan kuin nuoren miehen sisällä olisi kytentynyt erilaisia ja ristiriitaisia ajatuksia ja tunteita samanaikaisesti. Juuri niin kuin hänelläkin.

Toki hänen oli pakko myöntää, että Mika oli miellyttänyt silmää ja vaikuttanut selkeästi naiseen hänen sisällään, mutta nimenomaan jurottavien kasvojen keskeltä katsovat siniset silmät heijastivat jotain sellaista, joka ei suostunut menemään pois ajatuksista tuosta vain.

Natalia käveli viimein ovesta sisään. Olohuoneeseen oli koontunut, kuten tavallista, hänen äitinsä lisäksi myös äidin sisko ja hänen setänsä. Kukaan ei huomannut häntä, ja Natalia tajusi heti mistä se johtui. Radion iltauutiset olivat alkamassa. Hän otti nopeita taka-askeleita ja hiipi ulos talosta. Hän ei halunnut kuulla sanaakaan uutispropagandaa. Jo parin vuoden ajan uutiset olivat olleet hänelle kuin painajaisen kertausta valveilla.

Rohkea yksikkömme lähellä Obrovacia, Ljubovoa tai missä milloinkin oli taistellut sankarillisesti, radiossa julistettiin. Sittem luettiin taas kaatuneiden nimiä. Nataliasta tuntui, että jokainen kaatunut sotilas vei jotain hänen sisimmästään. Hän itki usein salaa kuultuaan vahingossa uutisten kuvauksia taisteluista.

Kroatit olivat hyökänneet Medakiin vuotta aikaisemmin, syyskuussa 1993. Se oli ollut järkytys Natalian äidille, joka oli syntyperältään kroaatti. Medakissa kuoli monia heidän tuttujaan ja myös äidin eräs lapsuudenystävä. Koko kaupunki tuhoettiin täysin asumiskelvottomaksi.

Kun Natalia oli kuunnellut viikon äitinsä öistä itkua, hän päätti, ettei enää itse kuuntelisi mitään, mikä liittyi sotaan. Jos-

Mitä tehdä, kun vastakkain on asetettava rakkaus ja koko oma, turvallinen elämä? Olemmeko valmiita todellisiin uhrauksiin toisen ihmisen vuoksi?

Natalia elää elämänsä kevättä Gracacissa keväällä 1995. Nuori nainen heittäytyy koko sydämellään suhteeseen, vaikka ympärillä käydään hajoavan Jugoslavian sisällissotaa. Epävarmuus tulevaisuudesta ei kuitenkaan estä tunteiden paloa. Suomalainen YK:n siviilityöntekijä Mika valloittaa paitsi Natalian, myös tämän suvun avoimuuksellaan ja suomalaisella luonteenlaadullaan. Häitä aletaan valmistella pienessä maalaiskylässä innolla.

Mutta maailman pahuus ei anna armoa, eikä välitä nuoresta rakkaudesta. Kroatian armeija aloittaa elokuussa 1995 suuroperation Myrsky, jonka tavoitteena on puhdistaa eteläinen Krajina serbeistä.

Mitä tapahtuu Mikalle ja Natalialle, kun 250 000 Krajinan serbiä ajetaan kodeistaan, ja he joutuvat lähtemään kohti tuntematonta?

Entä mitä tapahtuu Natalian perheelle, jota armoton tappaja ja petturi seuraavat mistään välittämättä ahneutensa piiskaamina?

Jere Laineen kolmas, **tositapahtumiin perustuva** uskomaton kirja vie lukijan ihmissuhteiden perimmäisten kysymysten äärelle keskelle sotaa. Olisitko sinä valmis ottamaan äärimmäisen riskin, ja jättämään kaiken rakkauden vuoksi?

Kirja kertoo myös piinaavasti siitä Jugoslavian hajoamissotien todellisuudesta, joka länsimaissa halutaan unohtaa.

Jarmo 'Jere' Laine on Puolustusvoimista eläkkeellä oleva kapteeni. Hän on pitkällä urallaan toiminut mm. henkilökunnan kurssien johtajana, aliupseerikurssien linjanjohtajana, kansainvälisten yhteistyöprojektien johtajana ja monenlaisissa kouluttaja- ja esikuntatehtävissä. Rauhanturva-tehtävissä Laine on toiminut Libanonissa joukkueen johtajana 1989-90, Bosniassa ja Kroatiaassa sotilastarkkailijana 1995 ja tiedustelu-upseerina Bosniassa Naton IFOR-operaatiossa 1996.

9 789524 986069